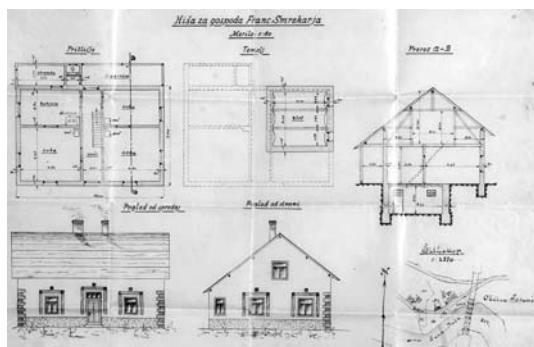

Marija Smrekar

Nova Smrekarjeva hiša

Po odkupu dela pašnika Kranjske industrijske družbe sta France Smrekar in Marija roj. Stenovc gradila od leta 1920 do 1922 stanovanjsko hišo in se tudi vselila. Tam so se rodili otroci: Stanko, Riko, Jelena, Franci in Janez.

Načrt Smrekarjeve hiše
iz leta 1923.

(M. Smrekar)

Hiša je bila grajena na štiri stanovanjske enote: kuhinja, spalnica, stranišče na štrbunk, klet in drvarnica. Ker pa je v tem času vladala denarna stiska, sta jemala druge družine na stanovanje. Tako se je zvrstilo kar 11 družin. Med njimi je bila tudi družina Francija Korena, znanega glasbenika. Tu sta se rodila njegova dva sinova - prav tako znana - Damir in Braco ter prvi vnuki.

In kako je bilo pred 40 leti ob mojem prihodu ?

Na Fužinski cesti je bilo še devet hiš: stara Smrekarjeva, Gostinčarjeva šivalnica, Piščančeva, Korenova, Lipovčeva, Kleinova, Bachmanova, Jajčarica in veliko rdečega

prahu. Stanovalci smo bili različne narodnosti, razumevanje pa dobro. S pričetkom gradnje aglomeracije se je nadaljevalo rušenje pražilne, rak, apnenice,

Smrekarjeva hiša leta 1968.
(M. Smrekar)

za tem pa še hiš. Zadnjo so rušili Lipovčevo. Ostali sta samo Korenova in Smrekarjeva. Aglomeracija je delovala malo časa in je s prenehanjem postala hiša strahov z dvema usedalnima bazenoma na vrtu Kleinove in Bachmanove hiše. In ko še teh niso več uporabljali, je tu nastalo javno smetišče...

Težko je bilo razumeti, da izgubljam sosede. Le-ti so se preselili na Koroško Belo in na Plavž. Ostali so nam sosedje »za 8 ur«. To so bili delavci gradbenega vzdrževanja. Zaradi varnosti železarne so nam postavili vratarja pri kavperjih in pri Hermanu. Po pripovedovanju starejših od nekdanje najlepše ulice na Jesenicah ni ostalo nič. Postali smo izolirani od mesta. V tem času je bilo tudi veliko tatvin, zato smo bili stalno kontrolirani. Rezanje električnega kabla, pobiranje vodovodnih cevi – posledica je bila, da smo bili večkrat brez elektrike in vode. Kontrola se je dogajala

Pred leti prenovljena
Smrekarjeva hiša.
(GMJ)

ob vstopu in izstopu pri vratarju. Obiski so se morali vpisovati v knjigo ali puščati osebne dokumente pri vratarju. S tem ni bilo lahko živeti!

Fužinska cesta je tonila v pozabo in marsikdo ni več vedel, kje je ta cesta, kaj šele, če še obstaja. Leta 2000 se je začela rušiti hiša strahov, s tem pa je povezan nov začetek Fužinske ceste. Pridobili smo dobrine novega časa, ki so bile prej le sanje. Spet se sliši otroški živ žav in nočno veselje mladih.

Najbližjim sorodnikom najmlajšega sina Janeza so ostali le spomini na rdeči prah, vonj po gnilih jajc in dimu.